

სახელმწიფოს

(როგორც განსხვავებული უფლებების მქონე სუბიექტის)

როლი

საწარმოს გაკოტრების პროცესში

სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო

უნივერსიტეტის კერძო (ბიზნეს) სამართლის ფაკულტეტზე მაგისტრის

აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნების შესაბამისად

თბილისი, 2026

განაცხადი

როგორც წარმოდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესები შესაბამისად.

სტუდენტი: თემურ კაკოჩაშვილი

თარიღი: 20/01/2026

ხელმოწერა:

აბსტრაქტი

წარმოდგენილი სამაგისტრო ნაშრომი სწავლობს სახელმწიფოს, როგორც კრედიტორის, როლს გადახდისუუნარობის/გაკოტრების პროცესში, რომელსაც აქვს განსხვავებული უფლებრივი მდგომარეობა სხვა კრედიტორებთან შედარებით. კვლევის მთავარი მიზანია განსაზღვროს, რა მოცულობით შეიძლება იყოს გამართლებული სახელმწიფოს პრივილეგირებული სტატუსი და სად გადის ის ზღვარი, რომლის შემდეგაც ასეთი პრივილეგია არღვევს კრედიტორთა კოლექტიური დაკმაყოფილების, თანასწორობისა და პროპორციულობის პრინციპებს.

ნაშრომი ეყრდნობა **დოგმატურ, შედარებით-სამართლებრივ და ეკონომიკურ-ანალიტიკურ** მიდგომას.

შედარებით-სამართლებრივი ანალიზით ნაჩვენებია, რომ თანამედროვე სტანდარტი სახელმწიფოს არ ანიჭებს აბსოლუტურ პრივილეგიას; ის ითხოვს

საჯარო კრედიტორის სრულფასოვან ინტეგრაციას კოლექტიურ პროცესში, მკაფიო და წინასწარ განსაზღვრული გამონაკლისებით.

ნაშრომის მთავარი მიგნებები ადასტურებს, რომ საქართველოს ინსოლვენციური სისტემა მნიშვნელოვნად დაუახლოვდა ევროპულ მიდგომებს, მაგრამ პრაქტიკაში კვლავ არსებობს რისკი, რომ სახელმწიფო, როგორც ძლიერი კრედიტორი, პარალელური აღსრულების ან დომინანტური პოზიციის მეშვეობით შეასუსტებს კოლექტიური პროცედურის ეფექტიანობას. დასკვნაში წარმოდგენილია რეკომენდაციები, რომლებიც მიმართულია ნორმატიული სიცხადის, სასამართლო კონტროლის გაძლიერებისა და სახელმწიფოს პრივილეგიების ისეთი ფორმით განსაზღვრისკენ, რომელიც შეათავსებს საჯარო ინტერესს და კრედიტორთა კოლექტიური დაკმაყოფილების პრინციპს.

საძიებო სიტყვები:

გადახდისუნარიობა; გაკოტრება; რეაბილიტაცია; კრედიტორთა კოლექტიური დაკმაყოფილება; მორატორიუმი

Abstract

This Master's thesis examines the role of the State as a creditor in corporate insolvency proceedings, focusing on its differentiated legal status compared to other creditors. The central research question concerns the extent to which a privileged position of the State can be justified within insolvency and rehabilitation procedures and where the boundary lies beyond which such privilege conflicts with the principles of collective satisfaction of creditors, equality and proportionality.

The study employs doctrinal, comparative and law-and-economics methods.

The comparative analysis shows that contemporary standards do not grant the State an absolute priority; instead, they require public creditors to be fully integrated into collective procedures, with narrowly defined and transparent exceptions.

The main findings confirm that the Georgian insolvency system has moved significantly closer to European approaches, but that in practice there remains a risk that the State, as a powerful creditor, may undermine the effectiveness of collective proceedings through parallel enforcement or de facto dominance in decision-making. The thesis concludes with recommendations aimed at enhancing normative clarity and judicial control, and at defining State privileges in a way that reconciles the protection of public interests with the principle of collective and proportionate satisfaction of creditors.

Keywords:

Insolvency; Bankruptcy; Rehabilitation; Collective satisfaction of creditors; Moratorium

სარჩევი

შესავალი..... 1

თავი 1. საწარმოს გადახდისუნარობის პროცესის არსი და სამართლებრივი ჩარჩო..... 6

 1.1. გადახდისუნარობის სამართლებრივი არსის ზოგადი მიმოხილვა საქართველოში 7

 1.2. გადახდისუნარობის საქმის წარმოების დაწყების სამართლებრივი წინაპირობები 10

 1.3. გადახდისუნარობის სამართლებრივი მნიშვნელობა ინვესტორებისთვის..... 15

თავი 2. სახელმწიფოს განსხვავებული უფლებები გადახდისუნარობის პროცესში 17

 2.1. სახელმწიფოს განსხვავებული უფლებების განმარტება გადახდისუნარობის პროცესში..... 19

 2.2. განსაკუთრებული სტატუსის როლის საზღვრები 21

თავი 3. საქმის წარმოების დაწყება და ქონების დაცვის მექანიზმები 23

 3.1. გადახდისუნარობის საქმის გახსნის პროცედურული სტანდარტი და სასამართლოს საწყისი კონტროლი..... 24

 3.2. მორატორიუმის არსი/მიზანი და გამონაკლისები სახელმწიფო მოთხოვნებზე..... 26